

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ
ОСВІТИ: УДОСКОНАЛЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО
КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ТА НАВЧАЛЬНОЇ
ДОКУМЕНТАЦІЇ**

**Збірник
матеріалів IV-ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

13-15 квітня 2022 року, м. Одеса

У Збірнику опубліковано матеріали IV-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: удосконалення дистанційного контролю знань та навчальної документації», яка проходила 13-15 квітня 2022 року на базі Одеської національної академії харчових технологій в умовах воєнного стану з причини російсько-української війни.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Богдан ЄГОРОВ	ректор Одеської національної академії харчових технологій, д.т.н., професор (Голова редакційної колегії)
Федір ТРИШИН	проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к.т.н., доцент (заступник Голови редакційної колегії)
Надія ДЕЦ	директорка Навчального центру організації освітнього процесу, к.т.н., доцентка
Любов ЛАНЖЕНКО	начальниця Навчального відділу НЦООП, к.т.н., доцентка
Оксана КРУЧЕК	начальниця Відділу контролю якості та моніторингу діяльності, к.т.н., доцентка
Юрій КОРНІЄНКО	начальник Відділу організації дистанційної роботи та навчання ЦІКТ, к.ф.-м.н., доцент
Валерій МУРАХОВСЬКИЙ	начальник Відділу ліцензування, акредитації та сертифікації НЦООП, к.ф.-м.н., доцент
Людмила РИЖЕНКО	методистка вищої категорії Навчального відділу НЦООП

Оргкомітет IV-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: удосконалення дистанційного контролю знань та навчальної документації» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

Одеська національна академія харчових технологій починаючи з 2020 року здійснює прийом на навчання в умовах численних обмежень та кризових ситуацій як в Україні, так і в світі. Запровадження карантину та обмежувальних протиепідемічних заходів для запобігання розповсюдженню COVID-19 не стало перешкодою для ефективної організації вступної кампанії впродовж 2020-2021 років. Приймальна комісія забезпечила проведення всіх етапів прийому відповідно до діючих вимог та зарахування на навчання понад 3 тисяч 200 осіб за останні два роки.

«Нові виклики – нові можливості» як один з основних девізів Приймальної комісії ОНАХТ супроводжує кожну вступну кампанію нашої академії. Новий виклик 2022 року – війна та запровадження воєнного стану, у зв'язку з чим вступну кампанію неможливо провести в традиційному форматі. Відтак першочерговим завданням сьогодні є збереження студентського контингенту, який є національним та інтелектуальним потенціалом України.

Організація прийому на навчання саме в такий час є одним з найбільш важливих та відповідальних етапів в робочому процесі та в житті колективу. Зосереджена підготовка, оптимізація функцій, удосконалення підходів в роботі з вступниками – основні завдання в організації нової вступної кампанії. Мета колективу при цьому єдина – надання якісної вищої освіти та залучення на навчання української молоді.

Традиції та інновації, якими пишається наша Alma Mater, знаходять відображення в ряді організаційних рішень. Новим та своєчасним підходом у підвищенні ефективності вступної кампанії стало створення Центру прийому на навчання – структурного підрозділу у складі кваліфікованих інспекторів, які представляють всі факультети академії. Позитивний ефект від роботи Центру вже переконливо втілюється в результатах вступної кампанії минулого року та дозволив ОНАХТ зберегти своє місце серед лідерів ЗВО Одеської області.

Унікальність вступної кампанії 2022 року обумовлена запровадженням суттєво змінених у зв'язку з воєнним станом Умов прийому. Саме оновлені підходи в роботі Приймальної комісії та Центру, єдність колективу, уважність і щире відношення до кожного вступника має стати запорукою результативної вступної кампанії у вкрай складний для нашої країни час. Вступну кампанію цього року Центр прийому планує організувати завдяки сучасним та професійним консультаційним центрам для вступників на внутрішніх і зовнішніх локаціях, Zoom-консультаціям та онлайн-чатам, прямому зв'язку з інспекторами факультетів, участю Центру прийому в різноманітних профорієнтаційних заходах та індивідуальному підходу до кожного вступника.

УДК 37.011.33:[378:005.6]:005.551

**ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО МЕХАНІЗМУ
УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ
ОСВІТИ У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇЇ ЯКОСТІ**

**О.В. Ніколюк, Н.О. Брюшкова,
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

В умовах ринку одним з актуальних питань для органів управління системою освіти є формування організаційного механізму, який повинен бути спрямований на забезпечення ефективності функціонування цієї системи та її якості. Освітні системи майже всіх європейських країн перебувають у процесі реформування та модернізації. Подібні тенденції характерні й для національної системи освіти. Необхідність підвищення її якості є найважливішим соціально-культурним викликом, який здебільшого спричинений глобалізацією. Цілком зрозуміло, що вирішення цієї проблеми головним чином залежить від організації управління системою національної освіти: правильного вибору стратегій управління, успішного виконання управлінських функцій, своєчасності та ефективності управлінських рішень тощо. Одне з актуальних питань для органів управління освітою в умовах ринку є формування організаційного механізму, спрямованого на забезпечення ефективного функціонування системи. Ефективність організаційного механізму значною мірою залежить від ступеня узгодженості інтересів держави та суспільства (на макрорівні), працівників, роботодавців, виконавців та адміністраторів (на мікрорівні) щодо забезпечення якості національної системи освіти. Узгодження цих інтересів реалізується шляхом поєднання методів управління та перетворення їх у відповідні механізми досягнення цілей. Успішне вирішення питань управління розвитком системи освіти передбачає теоретичне обґрунтування основних методологічних засад та аналіз практичного досвіду впровадження організаційного механізму в цій системі через інноваційні методи організації навчального процесу.

При побудові організаційного механізму управління розвитком національної системи освіти враховуються загальнотеоретичні основи, що розкривають закономірності суспільного розвитку, соціальну функцію та характер освіти. Перш за все, найважливішим є не просто розвиток як досягнення нових якісних результатів, а те, як збалансованість цих результатів забезпечується життєво важливими параметрами навколишнього середовища, ресурсами життєдіяльності та розвитку, тобто купою «ресурсів». – внутрішнє та зовнішнє середовище – результати» розглядається як основне для досягнення якості. Залежно від способу визначення цієї функції будуть оцінюватися результати розробки [1].

Зрештою, як результат розвитку освітніх систем, можна припустити постійне зростання можливостей задовольняти освітні потреби в довгостроковій перспективі. Слід підкреслити, що мова йде про задоволення освітніх потреб, а не про реальний попит, що впливає з моделі розвитку освіти як ринку освітніх послуг.

Організаційний механізм базується на припущенні, що на рівні влади має бути забезпечений баланс регіональних і галузевих інтересів, що можливе при поєднанні двох стратегій: стратегії модернізації, що проводиться «згори», визначеної на державному рівні та пропонує інновації у галузевих ме-

ханізмах управління освітою, та стратегію розвитку освіти, що формується як складову частину стратегії розвитку території з урахуванням цільових пріоритетів, та набутого ресурсного потенціалу на основі інтеграції цілей і ресурсів місцевого суспільства, суб'єктів підприємницької діяльності району. При поєднанні двох стратегій розвиток освіти здійснюється за рахунок доповнення та компенсації державних заходів комплексом горизонтально інтегрованого комплексу механізмів підтримки та розвитку освіти.

Завдання організаційного механізму управління розвитком національної системи освіти формуються одним із найпоширеніших методів планування – побудовою «дерева цілей», для чого використовується принцип декомпозиції, тобто виділення більшої кількості загального призначення на частини. Відповідно до прийнятих цілей цілі будуються навколо двох векторів – реалізації розвитку та якості системи освіти. Запропонований узагальнений підхід до розвитку системи освіти, що включає декілька завдань, що впливають із концепції розвитку, мети та принципів механізму управління розвитком освіти: розробка політики та стратегії освіти; формування освітніх кластерів, формування горизонтально організованої територіальної структури, здатної інтегрувати цілі та ресурси учасників для стратегічного розвитку освіти; формування ресурсного потенціалу освіти для розвитку; створення інноваційного середовища; інституціоналізація інновацій; капіталізація бренду для максимізації вартості бізнесу; оптимізація міграційних процесів у країні.

Реалізація системного підходу означає, що для забезпечення розвитку країни необхідно сформувати національну систему освіти, яка має бути сукупністю необхідних елементів і зв'язків між ними, що виступають об'єктом управління. Точніше, ці об'єкти представлені через сукупність елементів: цілі розвитку системи освіти; результати розробки; портфоліо інновацій в освіті, що забезпечують досягнення необхідних результатів; організаційні форми інноваційної діяльності в освіті; суб'єкти відбору та впровадження інновацій; потенціал розвитку ресурсів; внутрішні та зовнішні комунікації, що забезпечують розвиток; інноваційне середовище; система управління розвитком освіти [2].

Суб'єкти, що забезпечують розвиток системи освіти, є важливим елементом організаційного механізму. Нині державні органи управління освітою виконують усі завдання щодо функціонування та розвитку системи освіти. Повноваження, надані цим суб'єктам, не в повній мірі відповідають складності та масштабу сучасної управлінської діяльності. Як наслідок, багато завдань, об'єктивно необхідні для розвитку освіти, не виконуються, оскільки не забезпечені необхідними ресурсами в повному обсязі.

У той же час для підвищення гнучкості та мобільності управління, посилення горизонтальних зв'язків у процесі вирішення питань модернізації освіти відмова від лінійно-функціональних структур управління в чистому вигляді та використання більш гнучких організаційних схем навіть у кадрах органів управління освітою вважається вирішальним. Для цілей стратегічного розвитку насамперед пропонуються: координаційні ради розвитку освіти,

кластерні проектні групи, різноманітні формальні та неформальні мережеві структури, громадські експертні групи та інші форми колективного формування для реалізації управлінських рішень. Очевидно, що ефективна діяльність суб'єктів, які забезпечують реалізацію механізму управління розвитком системи освіти, потребує комплексного використання різноманітних методів регулювання, оскільки кожна функція має мати специфічний метод та інструменти для реалізації. Під методами регулювання маються на увазі способи реалізації функцій у рамках прийнятої організаційної структури, які роблять механізм розвитку національної системи освіти найбільш повним, що дозволяє успішно вирішувати поставлені завдання та сприяти інноваційному розвитку реального сектору економіки.

При формуванні механізму управління розвитком національної системи освіти пропонуються лише найважливіші методи та інструменти, найбільш доцільні для їх реалізації в контексті забезпечення якості освіти. Потрібно виділити адміністративно-економічні та правові методи, спрямовані на регулювання процесів розвитку системи освіти. При цьому нові нестандартні завдання, інтеграційні процеси та горизонтальне співробітництво мають краще забезпечуватися за допомогою довірливих механізмів. Такі нові явища, як територіальні освітні кластери, цільові фонди підтримки та розвитку освіти тощо, як правило, є різновидами організаційного механізму управління розвитком освіти, оскільки містять нові організаційні рішення та методи дії на керовані об'єкти [3].

Організаційний механізм управління розвитком національної системи освіти включає: мету, завдання, принципи, суб'єкти управління та їх функції, об'єкти, методи та засоби реалізації механізму. Для забезпечення належного рівня розвитку національної системи освіти необхідно реалізувати запропонований механізм, дотримуючись таких умов: 1) відповідність комплексу принципів розвитку; 2) участь необхідних суб'єктів (органів освіти та приватного сектору); 3) застосування інноваційних інструментів економічних, адміністративно-правових методів регулювання організаційного механізму управління розвитком системи національної освіти.

Література:

1. Крисюк С. В. Державне управління освітою: навч. посіб. / С. В. Крисюк. – К.: НАДУ, 2009. – 220 с.
2. Шестаковська Т.Л. Концептуальні засади функціонування організаційно-економічного механізму розвитку національної системи освіти / Т.Л. Шестаковська // Науковий вісник Полісся. – Чернігів: ЧНТУ, 2015. – No1(1). – С. 34-41.
3. Gryshova, I, Nikolyuk, E., Shestakovska Conceptualization of the organizational management mechanism of the development of the national education system in the context of its quality. Science and Education. 10, 2017, P. 118-125.

УДК 001.89-057.4(477):339.92:355.01

180	ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ МОЛОДІ ЧЕРЕЗ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ М.П. Бойцова, О.М. Кананихіна, Н.В. Павлова	397
181	ПОРІВНЯННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ ПОСЛУГ РІЗНИХ АВТОМАТИЗОВАНИХ СИСТЕМ С.Й. Гриньків, Є.М. Королевич	400
182	ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ ОНЛАЙН-ЗАНЯТЬ З ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В.І. Колесник	403
183	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ НАУКОВО-ОСВІТНІХ КЛАСТЕРІВ В.А. Самофатова	404
184	НАВЧАЛЬНІ ЛАБОРАТОРІЇ У РЕАЛІЗАЦІЇ МАРКЕТИНГОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ МАГІСТРІВ О.О. Долинська, Л.А. Бахчиванжи, А.К. Крук	405
185	PHILOSOPHIC ANALYSIS OF THE FUNCTIONS OF SOCIAL COMMUNICATION OF UNIVERSITY STUDENTS V.V. Tretiak	407
186	SOCIALIZATION OF THE STUDENT'S PERSONALITY IN THE MULTICULTURAL SPACE OF THE EDUCATIONAL INSTITUTION V.V. Tretiak	410
187	НАЦІОНАЛЬНА САМОСВІДОМІСТЬ СТУДЕНТІВ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА В.В. Третяк	412
188	ДЕЯКІ АСПЕКТИ ТЕОРЕТИЧНОЇ ОСНОВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ФАХОВОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-УПРАВЛІНЦІВ А.В. Вітюк, Є.О. Осадчук	414
189	ІННОВАЦІЙНІ ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ Л.В. Крайз, О.А. Романська ВСП «Фаховий коледж нафтогазових технологій, інженерії та інфраструктури сервісу ОНАХТ», м. Одеса	417
190	ЕКЗИСТЕНЦІЙНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ У РОКИ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ 1917-1921 РР.: МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ (на прикладі Одеської губернії) О.Г. Шишко	420
191	НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЯК СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ Н.М. Купріна, Л.М. Головаченко	423
192	ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНОЇ КАМΠΑНІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	424

	М.А. Кашкано	
193	ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇЇ ЯКОСТІ О.В. Ніколюк, Н.О. Брюшкова	425
194	МІЖНАРОДНІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ НАУКОВЦІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ М.Р. Мардар, Л.В. Фігурська, Ю.С. Левчук	428
195	DUAL EDUCATION SYSTEM AS AN EFFECTIVE MECHANISM FOR ENSURING THE QUALITY OF EDUCATION O.A. Sagdeeva, Separated structural subdivision «Professional College of Oil and Gas Technologies, Engineering and Service Infrastructure of Odessa National Academy of Food Technologies», Odesa	429
196	ВАЖЛИВІСТЬ УЧАСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ПРОГРАМАХ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ К.В. Хвостенко, О.В. Макарова, А.С. Фатєєва	431
197	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ: УДОСКОНАЛЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ТА НАВЧАЛЬНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ О.І. Маренченко, ВСП «Механіко-технологічний фаховий коледж ОНАХТ», м. Одеса	433
198	ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ, АНАЛІЗ СУТНОСТІ ІННОВАЦІЙ У СУЧАСНІЙ ВИЩІЙ ОСВІТІ О.В. Явтушенко, ВСП «Механіко-технологічний фаховий коледж ОНАХТ», м. Одеса	435
199	ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ НА ЗАНЯТТЯХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ) ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ ТЕСТОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ О.Ф. Солов'єнко, ВСП «Фаховий коледж промислової автоматики та інформаційних технологій ОНАХТ», м. Одеса	438
200	ВИКОРИСТАННЯ ВЗАЄМОКОНТРОЛЮ РОБІТ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ О.І. Сіренко	440
201	ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ Ю.О. Гаврилюк, ВСП «Фаховий коледж промислової автоматики та інформаційних технологій ОНАХТ», м. Одеса	442
202	ПОЗААУДИТОРНА ДІЯЛЬНІСТЬ ГОЛОВНИЙ ЧИННИК УС-	444